

~~13-1200-3/8~~

~~1935/~~

79.

233/34/81
Dr. Pálmér Gm

1978

[12 - 1085/1978]

SZIGORÚAN TITKOS!

MINISZTER MECSZONT
1985. évi LXV. tv. 28. §-ának
figyelemmel

**A BELÜGYMINISZTERIUMBAN
ÉS SZERVEINÉL FOLYÓ
KÖZMŰVELŐDÉSI MUNKA HELYZETE
ÉS A TOVÁBBI FELADATOK**

BELÜGYMINISZTERIUM

1978

12-1085/1978

SZIGORUAN TITKOS !

0090

sz. példány

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
AZ 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

**A BELÜGYMINISZTERIUM ÉS SZERVEINÉL FOLYÓ
KÖZMŰVELŐDÉSI MUNKA HELYZETE
ÉS A TOVÁBBI FELADATOK**

BELÜGYMINISZTERIUM
1978

**A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTER–HELYETTESÉNEK**

1 /1978. számú

K Ö R L E V E L E

az Országos Közművelődési Tanácsnak a Belügyminisztériumban és szerveinél folyó köz-
művelődési munka helyzetével kapcsolatos állásfoglalásáról és a további feladatokról

Budapest, 1978. május 22.

Az Országos Közművelődési Tanács 1978. február 22-i ülésén Belügyminiszter elvtárs elő-
terjesztése alapján megvitatta a Belügyminisztériumban és szerveinél folyó közművelődési
munka helyzetét és feladatait.

Belügyminiszter elvtárs megbízásából a vezetői állomány tájékoztatása és a közművelődési
munka hatékonyságának további növelése céljából kiadom az ülésen megvitatott miniszteri
előterjesztést és az értekezlet rövidített jegyzőkönyvét.

Az okmányokban foglaltakat tanulmányozzák és hasznosítsák közművelődési feladataik
végrehajtásában.

Földesi Jenő sk.
vezérőrnagy
miniszterhelyettes

Kapják: elosztó szerint

MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTERÉNEK

ELŐTERJESZTÉSE

az Országos Közművelődési Tanács Elnökségéhez

ELŐTERJESZTÉS

a Belügyminisztérium személyi állományának
közművelődéséről és az MSZMP Központi Bizottságának
1974-ben a közművelődés helyzetéről
és fejlesztésének feladatairól hozott határozata,
valamint az 1976. évi V. törvény végrehajtásával kapcsolatban

A Belügyminisztérium vezetése a párt- és tömegszervekkel (-szervezetekkel együtt) folyamatosan munkálkodik az MSZMP Központi Bizottságának a közművelődés fejlesztésének feladatairól szóló, 1974. évi határozatában, és az ennek kapcsán megalkotott 1976. évi V. törvényben foglaltak végrehajtásán. Az elmúlt időszakban országos felmérés alapján megvizsgáltuk a BM és a területi szerveinél folyó közművelődési munkánkat, amelynek során elemeztük és értékeltük az elért eredményeket, mérlegeltük gondjainkat, és igyekeztünk meghatározni további tennivalóinkat.

I.

A közművelődés sajátosságai a Belügyminisztériumban és szerveinél

1. A Belügyminisztériumnak — állambiztonsági, bűnügyi, közrendvédelmi, közlekedésrendészeti, igazgatásrendészeti, kormányőrségi szolgálat — és szerveinek — határőrség, tűzoltóság — feladatát képezi az állam- és közbiztonság védelme, a bűnözés elleni harc, a közlekedés rendjének, a meghatározott személyeknek és objektumoknak a biztosítása, a hatáskörébe utalt igazgatásren-

dészeti feladatok ellátása, az államhatár őrzése és a határforgalom ellenőrzése, valamint a tűzvédelem. A Belügyminisztérium és szervei e feladatokat az állampolgárok hatékony közreműködésével, az állami, társadalmi és gazdasági szervekre támaszkodva hajtják végre, és ennek érdekében a személyi állomány tagjai állandó kapcsolatot tartanak a lakossággal. Így politikai és szakmai felkészültségükkel, tevékenységükkel és magatartásukkal közvetlen hatást gyakorolnak az állampolgárokra. Társadalmilag elvárt követelmény, hogy a személyi állomány valamennyi tagja magas foku politikai, szakmai és általános műveltséggel rendelkezzen.

A minisztérium és szerveinek feladataiból és felépítéséből adódóan a közművelődési tevékenység több olyan sajátossággal rendelkezik, amelyek a KB határozat, valamint a törvény végrehajtását illetően egyrészt befolyásolják a személyi állományt, másrészt — ezek alapján — a minisztérium szervei gyakorolnak közvetlen és közvetett módon hatást a lakosság közművelődésére. Így többek között:

a) A minisztériumban és szerveinél hivatásos, polgári, a határőrségnél ezen túl sorállományú beosztottak dolgoznak. A hivatásos és a polgári állományba kerülés feltétele a politikai megbízhatóság mellett a magasabb, korszerű műveltség is. A határőrség sorállományába bevonuló fiatalok műveltségének szintje is magasabb az átlagosnál, mivel oda csak az általános iskolát végzettek kerülhetnek.

b) A BM szervek többsége városokban működik. Ebből eredően a főtisztí és a tisztí állomány jelentős része a városokban él és dolgozik. Ezzel szemben a rendőrség tiszthelyetteseinek, a ha-

tárórség tisztjeinek egy része és tiszthelyetteseinek többsége a színvonalasabb művelődést nyújtó településektől távol eső helységeken teljesít szolgálatot.

c) A belügyi szervek és a néphadsereg között a fegyveres jelleg alapján sok a hasonlóság, ugyanakkor számos eltérés, különbség is van.

A BM személyi állományának munkája jobban épül a társadalom mindennapi életére, mint a hadseregé. Ennélfogva a területen folytatott közművelődési tevékenység hatása is erőteljesebb az állomány műveltségének alakulására. A hadseregben a szakmai, a politikai és a közművelődési munka viszonylag zárt keretek között valósul meg, az állomány munkaidőbeosztása kedvezőbb.

Ugyanakkor a BM tiszthelyetteseinek zöme háromváltásos szolgálati rendszerben látja el a feladatát, a határórség szerveinek szolgálata folyamatos, a tüzoltóké pedig készenléti.

A belügyi szolgálat jellegéből adódóan gyakran előfordulnak nem tervezhető, rendkívüli feladatok, amelyek végrehajtása csökkenti az érintett állomány művelődésére fordítható szabad idő mennyiségét.

d) A minisztériumon belül sajátos helyet foglal el a határórség, mivel zömmel sorállománnyal dolgozik. Megyei jogú pártbizottsággal és politikai csoportfőnökséggel rendelkezik. Hivatásos állományának képzése, továbbképzése a minisztérium egységes képzési és továbbképzési rendszerében valósul meg. A sorállomány képzése, közművelődése viszont hasonló a néphadseregéhez.

2. A BM és szervei naponta végzett munkájukkal hozzájárulnak a nyugodt társadalmi légkör fenntartásához, elősegítve ezzel

az állampolgárok közművelődésének egyik lényeges feltételét. Az Igazságügyi Minisztériummal, a Legfőbb Ügyészséggel, az Oktatási Minisztériummal, az Országos Közlekedésbiztonsági Tanáccsal, valamint a tömegkommunikációs szervekkel szorosan együttműködve hatékonyan hozzájárulnak a tanulóifjúság és a felnőtt lakosság jogi-, az állam- és a közbiztonság védelmét szolgáló, a közlekedési kultúrát szélesítő ismereteinek gyarapításához. Például: 1976-ban a belügyi tisztek az osztályfőnöki órák keretében 7 217 előadást tartottak 308 ezer fiatal részére; a TIT-en belül további 7 634 előadás hangzott el a felnőtt lakosság számára, amelyeken 300 ezer fő vett részt. A különböző sajtókiadványokban évente közel 700 cikk jelent meg belügyi tudósítók tollából.

II.

A Belügyminisztérium és szerveinek, valamint központi kulturális intézményeinek közművelődési helyzete és tevékenysége

1. A Belügyminisztériumban és szerveinél folyó kulturális, közművelődési munka fontos formái (szinterei) egyrészt: a központi szakmai és pártvezetés együttes munkája, a központi művelődési és propagandaintézmények (tevékenységük), a BM tanintézetek, a könyvkiadás, a filmgyártás, a folyóirat, illetve a hetilapok és a Bűnügyi Múzeum munkája.

a) A minisztériumban és szerveinél a szakmai és pártvezetés együttesen törekszik a folyamatos művelődés iránti igény felkeltésére és kielégítésére. Az egyes szakszolgálati ágakon belül végrehaj-

tandó speciális feladatokat és az említett területen dolgozók politikai, szakmai és általános műveltségi szintjét figyelembe véve differenciáltan határozza meg a művelődési célokat.

Ennek következtében az elmúlt időszakban sokan fejezték be középiskolai, főiskolai, illetve egyetemi tanulmányaikat. Az utóbbi években nagy számban kerültek a testülethez egyetemet, akadémiát, polgári és katonai főiskolát végzett fiatalok.

A belügyi párt- és tömegszervezetek politikai munkájának szerves része a kulturális nevelő tevékenység, amelynek során egyre hatékonyabban munkálkodnak a párt közművelődési politikájának gyakorlati megvalósításán. Tevékenységükkel hozzájárultak, hogy a személyi állomány 91 %-a valamilyen párt-, állami vagy szakmai oktatási formában rendszeresen továbbképezi magát. A fiatalabb korosztályok elsősorban a közép- és felsőfoku politikai továbbképzést részesítik előnyben.

Mindezek együttes hatásaként a BM személyi állományának politikai, szakmai és általános műveltsége számottevően fejlődött, és mindinkább megfelel az elvárásoknak. (1. sz. melléklet)

b) A központi intézmények (tevékenységük) sorában jelentős szerepet töltenek be a:

BM tanintézetek, amelyekbe a káderfejlesztési terveknek megfelelően kerülnek beiskolázásra a hallgatók. Tanintézeteink szem előtt tartják az MSZMP KB 1972. június 15-i határozatának azt a megállapítását, mely szerint "... csak úgy felelhetnek meg a társadalmi követelményeknek, ha az alapvető ismeretek tanítására törekcszenek, ha a tanulók gondolkodását fejlesztve kialakítják a továbbtanulás igényét, képessé teszik őket a folyamatos önművelődésre ..."

Tanintézetekünk vezetésének és tanári állományának szemléletében érvényesül az a meggyőződés, hogy a kellően differenciált oktatási-nevelési célok csak a közművelődési és művészeti tényezőkkal együtt érhetők el. Ezért fordítanak megkülönböztetett figyelmet a permanens tanulást és az önművelődést szolgáló, állandóan gyarapodó szak- és szépirodalmi könyvek forgalmazására, a kulturális programok kialakítására, az amatőr színjátszó csoportok és különböző szakkörök működésére.

A tanintézetekben végzett közművelődési munkát pozitívan befolyásolja az a körülmény, hogy többségük Budapesten és környékén, illetőleg a nagyvárosokban helyezkedik el. Az ebből fakadó közművelődési adottságokat kulturális nevelő munkájukban igyekeznek felhasználni. Az e téren meglevő széles körű lehetőségek kiaknázása további erőfeszítéseket követel.

c) A BM Központi Klubnak elsősorban a Budapesten szolgáltatott teljesítő személyi állomány kulturális, közművelődési munkájának elősegítésében vannak jelentős feladatai.

Tevékenységének ellátásához hatvanezer kötetes központi, 18 letéti könyvtárral, premier előtti filmszínházzal, hivatásos művészegyüttesekkel, amatőr színjátszó együttesekkel rendelkezik.

Munkáját öt éves középtávu, ezen belül éves munkatervek alapján szervezi és végzi. A közművelődést szolgáló tevékenysége különösen az MSZMP XI. kongresszusa óta szélesedett és vált tervszerűbbé.

Az intézmény — belső kulturális, közművelődési és szórakozási programjainak szervezése mellett — a 18 BM szervvel megkötött éves együttműködési megállapodások alapján — rendszeresen

sokrétű segítséget nyújt a területen folytatott közművelődési munkához. A végrehajtás során nőtt a munkahelyi közösségi rendezvények száma, és előrelépés történt az anyagi és szellemi erők célirányosabb felhasználásában.

A BM Szimfonikus Zenekar rendszeresen tart előadásokat a BM szervei személyi állományának. Műsoraival hozzájárul az állomány zenei műveltségének növeléséhez, újabb igények felkeltéséhez. Ez utóbbit bizonyítja, hogy míg a korábbi években egy bérleti hangversenysorozatot tudott szervezni, addig az 1976/77-es évadban már három sorozatot fejezett be sikerrel. A zenekar a lehetőségekhez mérten fellép még az Országos Filharmónia szervezésében is.

A Határőrség Fuvós Zenekara évente, a különböző katonai rendezvényeken mintegy 100 esetben működik közre, és 25-30 hangversenyt ad a határmenti városok és községek lakossága számára.

A Tűzoltóság Fuvós Zenekara évente 140-150 alkalommal lép fel elsősorban a területi hivatásos és önkéntes tűzoltók, valamint a lakosság részére szervezett hangversenyeken.

Mindhárom zenekar műsorpolitikájának alapelve zenei kultúránk széles körű terjesztése és az egyetemes zenei kultúra megismertetése. Célkitűzésünk, hogy a zenekarok mind szélesebb körben és hatékonyabban segítsék elő a közművelődési feladatok megvalósítását.

A BM Vörös Csillag Érdemrenddel kitüntetett Duna Művészegyüttes folyamatosan tart előadásokat a BM személyi állománya és családtagjaik, a társ fegyveres szervek, valamint a lakosság részére.

Műsoraival a szórakoztatáson túl — műfaji adottságainál fogva — alkalmas a hazafias és az internacionalista nevelés elősegítésére is, mert népi kulturánk értékeinek megismertetése, megszerettetése mellett a szomszédos, baráti országok néptáncait, népzenejét is igyekszik feldolgozni és bemutatni. Hazai kötelezettségeinek eleget téve gyakran vendégszerepel a baráti szocialista országokban és egyes tőkés országokban. Huszéves működése alatt 26 eredményes külföldi turnét bonyolított le. (A BM Központi Klub és a művészegyesítések adatait a 2., 3. és a 4. sz. mellékletek tartalmazzák.)

d) A Belügyminisztérium könyvkiadása a személyi állomány képzése, továbbképzése, valamint a különböző szakszolgálati ágak gyakorlati munkájának elősegítésére folyamatosan szerkeszt, kiad és forgalmaz évente mintegy 30-35 könyvet.

e) A lakosság körében végzett BM propagandamunka kedvező szerepet tölt be a Belügyminisztérium és szervei, valamint a lakosság kapcsolatának szélesítésében, erősítésében. A tömegkommunikációs szervekkel kialakított jó együttműködés eredményeként a Magyar Televízió évente 30-35 óra adásidőben sugároz közösen szerkesztett belügyi műsorokat. Közülük kiemelhetők a lakosság körében népszerű és a jogtudatot befolyásoló "Kék fény", a havonta kétszer megjelenő "Mindenki közlekedik", a felvilágosító munkát segítő "Sólyom a sasfészekben", "A játszma" című állambiztonsági témájú játékfilmek, valamint a "Capuau fiuk" című dokumentumsorozat. A Magyar Rádióban pedig mintegy 200 hasonló tárgyú összeállítás kerül adásra.

A BM kiállítótermében — a különböző állami, társadalmi szervezetekkel együttműködve — a lakosságot különösen érdeklő kiállítások bemutatására kerül sor. A XI. kongresszus óta a következők készültek: Gyermek a közlekedésben, A Belügyminisztérium önkéntes segítői, Tűzvédelemről mindenkinek, Alkohol és bűnözés. Ez utóbbi a Magyar Vöröskeresztrel közös gondozásban, melyet eddig közel hatvanezren tekintettek meg.

Az anyagok a budapesti bemutatás után programszerűen vidéken is forgalmazásra kerülnek, a fegyveres erők klubjaiban, a művelődési házakban és nagyobb üzemekben. Egy-egy kiállítást megközelítőleg 85-90 ezren látogatnak.

f) A BM Filmstudio a személyi állomány képzésének, továbbképzésének elősegítése érdekében folyamatosan készít és forgalmaz felvilágosító és oktatófilmeket. Az MSZMP XI. kongresszusa határozatának megfelelően a filmgyártás legfőbb célkitűzése az állambiztonság erősítését szolgáló állambiztonsági, határőrizeti, bűnügyi és közrendvédelmi témakörök feldolgozása. A kongresszus óta tizenhét órás vetítési időt felölelő 36 oktató- és 3 propagandafilmet készített. Az oktató- és propagandafilmek jól kiegészítik a szakmai előadásokat, hasznos segítséget nyújtanak a néphadsereg és a határőrség sorállományának képzéséhez, továbbképzéséhez, hozzájárulnak az ifjúság és a lakosság körében végzett bűnügyi felvilágosító munkához.

A tárgyidőszakban 2 200 filmkópiát adott ki a BM szervezetnek. Az Igazságügyi Minisztérium és szervei, a magyar néphadsereg, a munkásőrség és az üzemrendészeti szervek részére 340 kópiát bocsátott rendelkezésre. A baráti szocialista országok állambiztonsági és rendőri szerveinek 60 filmet küldött meg.

g) A BM sajtó körében a minisztérium elméleti folyóiratának, a Belügyi Szemlének és lapjainak — Magyar Rendőr, Határőr, Tűzvédelem — feladata, hogy sajátos eszközeikkel segítsék a személyi állomány politikai, szakmai nevelését. Nyújtsanak ismereteket a természet- és társadalomtudományok eredményeiről, adjanak tájékoztatást a hazai és a nemzetközi kriminalisztikai, tudományos kutatások állásáról és gyakorlati alkalmazásáról. Közvetítsék a belügyi szakterületek hasznos tapasztalatait, tudósítsanak a párt általános politikájának gyakorlati megvalósítását célzó törvényekről, rendeletekről. Folyamatosan közöljenek cikkeket az állomány élet- és munkakörülményeiről. Foglalkozzanak a társ fegyveres szervek és a baráti szocialista országok belügyi munkájának számunkra is adaptálható eredményeivel. Járuljanak hozzá a Belügyminisztérium és önkéntes segítői, valamint a lakosság kapcsolatának további elmélyítéséhez. Tevékenységükkel álljanak az állomány művelődésének szolgálatában, tárjanak fel részükre minél többet haladó nemzeti és szocialista kulturánk, valamint az egyetemes kultúra értékeiből, ösztönözzenek az önképzésre, a folyamatos művelődésre, a szabad idő hasznos, tartalmas eltöltésére.

A BM sajtó a közművelődési határozat óta kiemelten foglalkozik a kulturális kérdésekkel. Ezt példázzák a Belügyi Szemle és a Magyar Rendőr ilyen tárgyú új rovatai és a közművelődési témában megjelentetett írások, képek. (Például: a Magyar Rendőr c. hetilap 174 cikke, a Határőr című hetilap 1 226 flekk terjedelmű közlése és 607 fényképe stb.)

h) A BM Büntügyi Muzeum gazdag anyagával mindenekelőtt a tanintézetek hallgatóinak nyújt segítséget a tanultak jobb megérté-

séhez. Emellett a bűnüldözéssel foglalkozó szervek személyi állományának továbbképzését szolgálja. Lehetőséget ad továbbá arra is, hogy a fegyveres erők és testületek tagjai csoportosan megtekintsék a muzeumot.

2. A minisztérium központi szerveinél folyó kulturális és közművelődési tevékenység mellett fontos formák (szinterek) a területi — megyei rendőr-főkapitányságok — BM szervek és kulturális intézmények (tevékenységük) is.

a) Az előző pontban tárgyalt központi intézmények működése jelentős mértékben segíti a BM területi szerveinek kulturális, közművelődési munkáját. Ezen túlmenően hét megyei rendőr-főkapitányság rendelkezik saját klubbal, melyek azonban általában egy-két helyiségből állnak, és így a szélesebb körű közművelődési tevékenységre, valamint a szabad idő hasznos eltöltését szolgáló ismeretterjesztő előadások megtartására, a szakkörök tevékenységére stb. kevésbé nyújtanak lehetőséget. Gyakorlatilag csak a kisebb közösségek szórakozására, a különböző társadalmi és családi ünnepek megrendezésére alkalmasak.

Ugyanakkor a BM területi szervei személyi állományának lehetősége van arra, hogy a területen működő fegyveres erők klubjainak, művelődési intézményeinek kulturális életébe bekapcsolódjék, munkájában részt vegyen. A BM dolgozók részéről megyénként változó az említett művelődési intézmények látogatottsága. A fegyveres erők klubjainak fenntartója és irányítója a HM, így elsősorban a néphadsereg állományának művelődését szolgálják.

A megyei főkapitányságokon nehezíti a közművelődés szélesebb kibontakoztatását, hogy hiányoznak a központi direktívák, és

nem állnak rendelkezésre megfelelő művelődési helyiségek, valamint közművelődési szakemberek.

b) A határőrség sorállományánál pozitív tapasztalat, hogy a társadalom általános fejlődésének következtében évről évre magasabb a bevonuló fiatalok műveltségi színvonala, növekszik a polgári életből hozott kulturális érdeklődése, igénye és aktivitása. Az alegységek a nevelési terveikben jól egyesítik a közművelődés, a piHENÉS és a szórakozás legfontosabb elemeit. Munkájukban egyre nagyobb teret kapnak a politikai tisztánlátást erősítő, világnézetüket helyes irányban formáló ismeretterjesztő előadások, vetélkedők és viták.

A közművelődési munka alapbázisai a könyvtárak, amelyek minden határőregységnél rendelkezésre állnak. Rendszeresek és igen népszerűek az alegységeknél tartott könyvankétok, vetélkedők, író-olvasó találkozók, amelyekre sok esetben a helyi lakosság részvételével kerül sor. Hagyománnyá vált az olvasómozgalom megszervezése, amelyben például 1976-ban a "Kell a jó könyv" pályázatra 4 558 fő nevezett be. Több ezerre tehető azoknak a száma, akik az Ady Endre vers- és prózamondó versenyen vettek részt — a helyi művelődési intézményekkel közösen.

Az állomány művelődéséhez jelentősen hozzájárul a széles körben elterjedt ifjúsági klubmozgalom. A határőrség alegységein belül a társadalmi aktivák vezetésével 277 ifjúsági klub működik. Az említett kluboknak 400-600 könyvből álló könyvtára van. Továbbá rendelkezésükre állnak sajtótermékek, TV, rádió és egyéb kulturális felszerelések. A különféle szakkörök működtetése lehetőséget ad az állománynak a szabad idő hasznos, célszerű eltöltésére.

Fejlődését az elmúlt években jelentős mértékben elősegítette a ki-
váló ifjúsági klub pályázati rendszer bevezetése.

A határőrségnél működő klubok fejlesztésénél — tekintettel
arra, hogy szinte minden alegységnél működik ilyen — elsősorban
a minőségi tényezőket részesítjük előnyben. Fokozni kívánjuk a
klubok módszertani segítségét, kulturális eszközökkel történő jobb
ellátását, emeljük a klubvezetőképzés színvonalát.

A közösségteremtő forma egyik legnépszerűbb válfaja az ama-
tőr művészeti közvetítést, a szórakoztatást. A sikereket mutatja,
hogy a "Ki mit tud?" TV-versenyeken többszáz határőr szerepelt
eredményesen.

A határőrség csapatainál 12 muzeum áll rendelkezésre, ame-
lyek jól szolgálják a sorállományuk képzését, hazafias és interna-
cionalista nevelését, a harci szellem erősítését. (A BM Határőrség
közművelődésével kapcsolatos adatokat az 5., 6., 7., 8. és a 9.
számu mellékletek tartalmazzák.)

c) A közművelődési törvény szellemében elősegítettük, hogy
a kulturális, közművelődési munkának mindinkább szerves részét
képezze az állomány testkulturájának és állóképességének további
növelése.

Társadalmi keretekben az elmúlt időszakban 38 testnevelési
és sportbizottság, 340 sportvezetőség és 252 szakcsoport alakult,
amelyek egyre eredményesebben végzik munkájukat. Ezt bizonyítja
többek között, hogy az 1976-ban szervezett alap-, középfoku és or-
szágos versenyeken mintegy 30 ezer fő vett részt. A sportoláshoz,
a testkultura fejlesztéséhez általában a feltételek biztosítottak, de
előfordulnak gondok, problémák is; így többek között a kampány-

szerűség, az igénytelenség, az időhiány ... Annak érdekében, hogy a személyi állomány minél több tagja folyamatosan vegyen részt valamelyik sportágban, elsősorban a propagandamunkánkat kell tartalmasabbá tenni és tovább szélesíteni.

III.

A közművelődési határozat végrehajtása érdekében

hozott politikai és szakmai intézkedések

és végrehajtásuk tapasztalatai

1. Az MSZMP Központi Bizottságának 1974. márciusi határozata alapján a Belügyminisztérium vezetése, a BM Határőrség Országos Parancsnoksága és a megyei rendőr-főkapitányságok vezetői és pártbizottságai többször foglalkoztak a BM személyi állománya kulturális, közművelődési helyzetével.

A fő figyelmet a határozat megismertetésére, feldolgozására és a BM szervek viszonyaira történő alkalmazására fordították. Orientáltak a KB határozatban foglaltak megértetésére, egységes értelmezésére, a szemléleti problémák feltárására és felszámolására. Ennek eredményeként általában sikerült megértetni a művelődéspolitikai és ezen belül a közművelődési munka fontosságát, helyét, szerepét a szakmai és pártpolitikai munkában.

Az alapvetően pozitív szemléletváltozás mellett — helyenként és időszakonként — még előfordulnak gondok, problémák. Ez megmutatkozik többek között akkor, amikor egyes vezetők, parancsnokok a KB határozatban és a közművelődési törvényben foglaltak végrehajtását a párt- és tömegszervezetekre igyekeznek hárítani.

Máshol viszont egyes vezetők és parancsnokok a feladatok végrehajtását csak utasításokkal, parancsokkal vélik megoldhatónak.

Tapasztalható továbbá a türelmetlenség, az egyes munkaterületek sajátosságainak figyelmen kívül hagyása, az azonnali eredmények feltételezése.

A fentiek mutatják, hogy ezen a téren még sok a tennivaló a szakmai vezetők — elsősorban a közvetlen parancsnokok — helyes közművelődési szemléletének, magatartásának, személyes példamutatásának alakításában és felelősségérzetének növelésében.

2. A minisztérium vezetése folyamatosan törekszik arra, hogy a KB határozatból eredő helyi konkrét feladatok végrehajtásához a szükséges feltételeket megteremtse. Ennek érdekében a személyi állománnyal szemben fokozta a művelődési követelményeket, és különböző intézkedéseket tett:

a) Kidolgozta és magasabb szintre emelte a különböző beosztásokhoz szükséges politikai, szakmai és általános műveltségi követelményeket, és meghatározta az ezekhez szükséges iskolai végzettséget.

b) Miniszteri parancs jelent meg a vezetői továbbképzés rendszeressé tételére, a személyi állomány továbbképzésének fejlesztésére, a tanulás szüntözését szolgáló tanulmányi jutalom rendszerítésére. Tovább kötelezővé tette a felsőoktatási intézményekbe jelentkezők számára az előkészítő tanfolyamokon való részvételt.

c) Szervezeti intézkedés történt a BM Tudományszervezési Osztály, a két rendőrképző iskola létrehozására — Miskolcon és Szombathelyen, a BM Továbbképző Tanfolyam-parancsnokság megszervezésére.

3. A Központi Bizottság határozatában foglaltak megvalósítására és a közművelődési törvényben előírtak végrehajtására, a BM pártszervei (-szervezetei) határozatainak és a szakmai vezetés elvárásainak megfelelően kulturális intézményeink az elmúlt időszakban arra törekedtek, hogy mind jobban érvényt szerezzenek a közművelődés rétegpolitikai elveinek. A felmérés tapasztalatai azt mutatják, hogy a főtisztek és a tisztek döntő többsége rendelkezik a beosztásához szükséges politikai, szakmai és állami iskolai végzettséggel. A gondok főképpen a fiatalok, a tiszthelyettesek, a sorállományuk és a kisegítő szolgálatot ellátó dolgozók körében jelentkeztek. A fentiekből kiindulva megkülönböztetett figyelmet fordítottak a minisztériumban szolgálatot teljesítő fiatalok, a tiszthelyettesi állomány, a határőrség sorállománya és a fizikai munkások művelődésének elősegítésére.

a) A minisztérium állományában egyre nagyobb számban teljesítenek szolgálatot fiatalok. A vezetők, parancsnokok és a pártszervek (-szervezetek) rendszeres törődése és a 23/1972. sz. miniszteri parancsban biztosított lehetőségek mellett elsősorban a KISZ-bizottságokra és -szervezetekre hárul a feladat a fiatalok mozgalmi, kulturális és közművelődési tevékenységének szervezésében, végrehajtásában.

Különös gondot fordítanak a fiatalok hivatástudatának elmélyítésére, hazafias és internacionalista nevelésére. A KISZ szervezetek által kialakított közművelődési munka igen sokrétű, az életkort messzemenően figyelembe vevő, mozgósító erővel bíró és maradandó élményeket biztosító.

Az ifjúság művelődésének szilárd keretei az éves akcióprog-

ramok, amelyekben a TIT előadásokat, a tárlat-, film- és színházi előadások látogatását szervezik, továbbá aktív klubélet folyik. Nagy tömegeket fog át az amatőr művészeti mozgalom, különösen a KI MIT TUD?, amely a versmondástól, a színjátszástól kezdve a néptáncig és a népzeneig számos formát átfog. Jelentős szerepe van a társadalmi munkának, mint a közösségi élet, a politikai, mozgalmi cselekvés színterének.

b) A tiszthelyettesek a személyi állomány jelentős részét képezik. Szolgálati feladataik ellátása során a leggyakrabban kerülnek kapcsolatba a lakosság tömegeivel és a hazánkba látogató külföldiekkel. Ebből eredően magatartásuk, intézkedéseik színvonala és kulturáltsága a lakosság körében gyakran a testület munkája színvonalának megítélését is maga után vonja. Tekintettel a tiszthelyettesek munkájának fontosságára, a BM vezetése az elmúlt években jelentős erőfeszítéseket tett képzésük, művelődésük érdekében. Ennek kapcsán került sor a rendőrképzés további szélesítésére, a képzés és továbbképzés korszerűsítésére.

A tiszthelyettesek műveltségének gyarapítása és szabad idejének hasznos eltöltése céljából több helyen klubszobákat, kézi könyvtárakat, különböző hobby-szakköröket szerveztek és működtetnek. Rendszeressé tették a filmvetítéseket, a kollektív színház- és muzeumlátogatásokat. A szolgálati feladatok eredményesebb el látását segítik a különböző idegen nyelvi tanfolyamok, amelyek az általános műveltség emelésén túl hozzájárulnak az idegenforgalom rugalmas lebonyolításához. A tanintézetekben tanuló hallgatók, valamint a területi szerveknél szolgálatot teljesítők részére mindezen túl megfelelő mennyiségben biztosítottak rádiót, televíziót és

egyéb művelődési eszköze , valamint a testkultúra és az állóképesség fejlesztéséhez sportlehetőségeket.

Ugyanakkor továbbra is gondot jelent, hogy a tiszthelyettesi állomány tagjai közül nem kevés azoknak a száma, akiknek az általános műveltsége hiányos, előfordul a kulturális igénytelenség, a közéleti tevékenységtől való visszahuzódás. Esetenként a rendelkezésükre álló lehetőségeket sem használják ki.

c) A minisztérium központi és területi szerveinél jelentős számban dolgoznak fizikai munkások — többségük szocialista brigádokban. A KB határozatnak megfelelően a vezetők fokozott gondot fordítottak a munkásművelődés elősegítésére, a fizikai munkások szakképzettségének és általános műveltségének növelésére. E munkában a szakmai és pártvezetés mellett jelentős szerepet töltenek be a szakszervezeti bizottságok. A szocialista munkaversenyek szervezésekor fokozott gondoskodás történt a kulturális vállalások teljesítésének elősegítésére, a második és harmadik szakmai képesítés megszerzésének ösztönzésére, az ahhoz szükséges feltételek megteremtésére.

Megszerveztük — budapesti viszonylatban — az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező dolgozóink számára a továbbtanulást. A munkásművelődés elősegítése érdekében alapvető egysegnek a szocialista brigádokat tekintjük, mert ezekben érvényesül a kollektiva serkentő hatása és közösségnevelő ereje.

Tapasztalatainkat összegezve megállapítható, hogy az MSZMP KB közművelődési határozatát a BM központi és területi szerveinél a személyi állomány széles körben tanulmányozta, megértette, és megvalósításán munkálkodik, amelynek kezdeti eredményei már mutatkoznak.

Különösen a közművelődési törvény megjelenése óta fokozódik a szakmai vezetők, parancsnokok aktivitása az állomány műveltségi szintjének folyamatos emelésére. Növekszik a munkahelyi vezetők felelősségérzete állományuk közművelődéséért. Hozzájárult mindehhez az is, hogy a minősítésekben egyre inkább kezd teret nyerni a közművelődési munkát segítő vezetői tevékenység értékelése.

Szélesedett, korszerűsödött és tartalmában gazdagodott a továbbképzés. Emelkedett a politikai, a szakmai és az általános műveltség. Kibontakozott és egyre hatékonyabbá válik a belügyi tudományos munka.

Tanintézetekben céltudatosabban törekszenek a hallgatók közművelődési ismereteinek bővítésére, jobban orientálnak a kulturális javak befogadására, a gyakorlati készségek kialakítására. Fokozódik az igény a magatartás, az életmód és az életvitel szocialista módon történő kialakítására.

Növekedett a személyi állomány aktivitása a közművelődésben. Új rétegek váltak a könyvtárak rendszeres olvasóivá, a komoly zene kedvelőivé, a színházak, a tárlatok és a mozik látogatóivá.

Egyre többen ismerik fel, hogy a szabad idő nemcsak a passzív pihenésnek, hanem az önművelődésnek, a kulturált szórakozásnak, a sportnak, a regenerálódás számtalan formájának a színtere is.

Változás tapasztalható a közművelődésre előírányzott eszközök felhasználásában is. Tudatosabb a törekvés az új beszerzések-nél a közművelődési jelleg fokozott érvényesítésére, amely egyaránt szolgálja a közművelődést, az izlés- és szemléletformálást, a szakmai, politikai és művészeti igény kielégítését, egyben segíti a különféle hobbyk magasabb szinten történő művelését is.

A Belügyminisztérium központi és területi szerveinél a tárgy-időszakban végzett közművelődési munka — a vázolt feltételek és körülmények mellett — jónak mondható. Ezen következtetésünk főleg a BM budapesti szervekre vonatkozik, ahol szervezettebben és eredményesebben folyik a közművelődés, mint a megyei rendőrfőkapitányságokon, ahol gyakran a spontaneitás a jellemző.

Megítélésünk szerint a továbbiakban a fő figyelmet a centrális irányítás biztosítására, és az előterjesztésben már kiemelten szereplő állománykategóriákban dolgozók közműve ödéseinek selősegítésére kell fordítani.

IV.

A közművelődés irányítása, személyi és pénzügyi feltételei

1. A Belügyminisztérium és szervei kulturális, közművelődési munkája irányításának országos hatáskörrel rendelkező szerve jelenleg nincs. Ennek hiányában az irányítás egységes rendszere sem alakulhatott ki.

A minisztérium központi és területi szerveinél szolgálatot teljesítő hivatásos, kinevezett és szerződéses polgári beosztottak közművelődési tevékenységét általában a parancsnokok, a párt- és tömegszervezetek vezetői irányítják. Kivételt képez a határőrség, ahol a közművelődési tevékenységet a Politikai Csoportfőnökség irányítja és ellenőrzi.

A határőrségnél a közművelődési munka irányításának, ellenőrzésének rendszere jó, s megfelel a követelményeknek. A csapa-

toknál a konkrét gyakorlati teendők végrehajtását a politikai osztályok végzik.

2. A minisztérium vezetése a személyi állomány művelődésének elősegítése érdekében, a népgazdaság anyagi-pénzügyi helyzetének függvényében a rendelkezésre álló költségvetésből évente növekvő mértékben igyekezett biztosítani a szükséges pénzügyi-anyagi eszközöket. (A IV. ötéves tervben felhasznált összeg megoszlását a 10. sz. melléklet tartalmazza.)

Az V. ötéves tervben 203 millió 700 ezer forint az előírányzat a kulturális, közművelődési munkára, illetve a továbbfejlesztésre.

Bár a közművelődés céljaira felhasználható összeg évről évre emelkedik, ennek ellenére a növekvő igények kielégítése és a jelentkező új feladatok megvalósítása egyre több gondot okoz. Így többek között a határőrség sorállományának kulturális eszközökkel, felszerelésekkel történő ellátását sem tartjuk megfelelőnek. Célszerűnek látszik az elavult kulturális normák felülvizsgálata, rendezése és a szükséges pénzügyi fedezet megteremtése.

A minisztérium vezetésének sok gondot okoz a művelődési feladatok megvalósításához szükséges alapvető feltételek, épületek, helyiségek bővítése, korszerű berendezések, felszerelések megteremtése, s nem utolsósorban a megfelelő számú közművelődési szakember biztosítása.

A közművelődés továbbfejlesztésénekfőbb feladatai a minisztériumban

1. a) Tovább növelni a BM hivatásos állományának politikai, szakmai és általános műveltségét, fokozni alkalmasságát a növekvő és bonyolultabb feladatok ellátására.

b) Megkülönböztetett figyelmet fordítani a tiszthelyettesek, a sorállományuk, a pályakezdő fiatalok és a szocialista brigádok közművelődésének elősegítésére, az ehhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítására.

c) Emelni a BM tanintézetek közművelődési munkájának színvonalát, a képzés és közművelődés belső koordinálását. Az oktató-nevelő munkát úgy fejleszteni, hogy a hallgatókban tartós igény alakuljon ki a permanens önművelődésre, szerezzenek ismereteket a közművelődési munkához.

d) A minisztérium központi és területi szerveinél tovább javítani a tudományos munka előfeltételeit, céltudatosabban törekedni a kutatómunka eredményeinek publikálására és alkalmazására. Biztosítani, hogy a BM Tudományszervezési Osztály hatékonyabban segítse a BM közművelődési célkitűzéseinek megvalósítását.

e) Szélesíteni a BM közművelődési intézményei és művész-együttesei munkájának területi jellegét, sokrétűbben alkalmazni a rétegpolitikai elveket. A közművelődési tevékenységet szorosabban a munkahelyi sajátosságokhoz kell igazítani.

f) Minden szinten tovább tökéletesíteni a közművelődési munka irányítását és ellenőrzését, javítani a személyi, anyagi és technikai

feltételeket. A vezetők munkájának értékelésében és minősítésében kapjon helyet a beosztottaiknak közművelődését segítő tevékenységük.

g) A Belügyminisztérium — az eddigi eredményekre alapozva, az Igazságügyi Minisztériummal, a Legfőbb Ügyészséggel, továbbá az Oktatási és a Kulturális Minisztériummal, valamint a tömegkommunikációs eszközök vezetőivel együttműködve — magasabb szinten folytatja a társadalom valamennyi rétegével kapcsolatban a jogpropagandát, a belügyi tájékoztató- és felvilágosító munkát.

2. a) Az 1976. évi V. törvényben foglaltak folyamatos végrehajtása érdekében kidolgozni a minisztérium középtávu közművelődési tervét.

b) A fentieknek megfelelően három évenként elemezni és értékelni a BM egy-egy szakszolgálati ágazatának és területi szervezeteinek közművelődési tevékenységét és meghatározni a soron következő feladatokat.

c) Az anyagi eszközök célirányosabb felhasználása érdekében felülvizsgálni a közművelődésre fordítható összegek jelenlegi felhasználásának rendjét, és kidolgozni a követelményeknek jobban megfelelő kulturális normákat.

d) A NET könyvtárügyi tvr. előírásainak megfelelően a minisztériumban felülvizsgálni a szakkönyvtárak helyzetét, és tovább javítani működésük feltételeit.

3. A Belügyminisztérium az alábbiakban kér segítséget:

a) Az OKT sajátos eszközeivel járuljon hozzá, hogy az eddigieknél nagyobb számú műalkotás, film, könyv foglalkozzon elsősorban a közrendvédelmi és a közlekedésrendészeti szolgálat, továbbá a határőrség munkájával, a közvéleményben kapjon reális képet az itt dolgozók áldozatos feladatvállalása.

b) Kérjük az OKT Elnökségét, nyújtson segítséget, hogy a BM hivatásos művészegyüttesei — hasonlóan a többi hivatásos együtteshez — kapjanak lehetőséget az államközi kulturális egyezmények keretében történő vendégszereplésre.

Budapest, 1977. november 28.

Benkei András sk.
belügyminiszter

A BELÜGYMINISZTERIUM SZEMÉLYI ÁLLOMÁNYÁNAK
POLITIKAI, ÁLLAMI ÉS SZAKMAI ISKOLAI VÉGZETTSÉGE

I. Hivatásos állomány

	Összlétszám %-ában	Vezetői állomány %	Főtisztis és beosztott tiszti áll. %	Zászlósi, tiszthelyettesi áll. %
Politikai iskolai végzettséggel rendelkezik	Felsőfoku 9,6 Középfoku 11,9	43,8 74,2	18,8 16,4	0,4 2,25
Állami iskolai végzettséggel rendelkezik	Felsőfoku 16,3 Középfoku 31,6	59,0 38,5	34,8 53,8	0,6 17,8
Szakmai iskolai végzettséggel rendelkezik	Felsőfoku 65,8 Középfoku 20,2 Alapfoku 38,0	18,2 67,1 1,8	12,1 40,0 0,5	0,1 25,4 41,7

II. Kinevezett polgári állomány

Politikai iskolai végzettséggel rendelkezik az állomány 10 %-a. Felsőfoku állami iskolai végzettséggel 4,1 %, középfoku végzettséggel 40 % rendelkezik.

Országosan elenyésző azoknak a hivatásos és kinevezett belügyi dolgozóknak a száma, akik az általános iskolát nem fejezték be. Ezek a beosztottak közel állnak a nyugdíjkorhatárhoz, illetve kiegészítő munkakörben dolgoznak.

Megjegyzés: 1. A kimutatás a személyi állomány 1977. évi állapotáról készült statisztikai jelentés adatait vette alapul.

2. A politikai iskolai végzettségre vonatkozó adatok a pártiskolai végzettség mellett a 26/1977. sz. miniszteri paranccsal kiadott képesítési követelményekben politikai iskolai végzettségnek elismert állami iskolai végzettséget is tartalmazza.

TANFOLYAMOK

Megnevezés:	Beiratkozott		hallgató (fő)
	BM dolgozó	családtag	
Német	160	45	205
Angol	98	45	143
Orosz	24	10	34
Gyors- és gépirás	1 234	43	1 277
Szabás-varrás	228	45	273
Egyetemi előkészítő	44	20	64

FILMVETÍTÉS

Az 1976-os évre tervezett vetítésszám:	450
A klubban bemutatott filmek száma:	163
ebből; szocialista ország:	79
tőkésország:	84
A területi vetítések száma:	207
A vetítések száma összesen:	553
1 vetítésre jutó átlagos nézőszám:	93 fő
1 filmre jutó átlagos nézőszám:	263 fő

A BM Központi Klub néhány közművelődési adata

ISMERETTERJESZTÉS

előadások:		résztevők (fő)
Társadalomtudományi	107	7350
Természettudományi	<u>24</u>	<u>935</u>
Összesen:	131	8285 fő
Muzeum-, tárlat-, üzemlátogatások	36	2814 fő

IFJUSÁGI ÉS GYERMEKPROGRAMOK

Megnevezés:	rendezvények száma	résztevők (fő)
Gyermekműsor	5	1 392
Névadó	62	2 719
Esküvő	7	330
5 órai tea	<u>72</u>	<u>8375</u>
Összesen:	146	12 816 fő

A BM KÖZPONTI KÖNYVTÁR ADATAI
(a könyvtár korlátozott nyilvánossága)

A beiratkozott olvasók száma (a letéti könyvtárakkal együtt)	1975-ben	1976-ban
BM dolgozó	2261 fő	2904 fő
Családtag	<u>705 fő</u>	<u>906 fő</u>
Összesen:	2966 fő	3810 fő
A kölcsönzött könyvek száma:		
Ideológiai, politikai	2925 db	3342 db
Szak- és ismeretterjesztő irodalom	28264 db	28886 db
Szépirodalom	<u>52507 db</u>	<u>55754 db</u>
Összesen:	83696 db	87982 db
A könyvállomány:	60266 db	62790 db

A Vörös Csillag Érdemrenddel kitüntetett BM Duna Művészegyüttes
előadásai 1974-től 1976-ig

Év:	BM központi állomány	BM iskolák	BM vidéki szerv	BM HÓR	Társ fegyv. szerv.	Polgári szervek	Rádió, TV, hanglemez	Külföld	Össz. előadás	Nézők száma
1974.	14	9	9	23	12	14	6	8	95	65 000
1975.	19	16	15	17	13	21	6	1	108	68 000
1976.	24	9	10	16	12	22	9	14	116	73 000
Össz.	57	34	34	56	37	57	21	24	319	206 000

A BM Szimfonikus Zenekar előadásai 1974-től 1976-ig

Év:	Bérleti előadás	BM központi állomány	BM tan- intézetek	BM vidék	BM HÓR	Társ fegyv. szerv.	Polgári szerv.	Rádió	Szim- fonikus össz.	Fuvós össz.	Össz. fellépés
1974.	8	5	17	2	-	4	17	3	56	64	120
1975.	8	13	19	11	-	7	16	2	76	62	138
1976.	18	9	20	16	3	3	18	-	87	30	117
Össz.	34	27	56	29	3	14	51	5	219	156	375

ADATOK AZ ESZKÖZELLÁTOTSÁGRÓL

Megnevezés:	db	1000 főre jut
Televízió	496	29,2
Rádió	924	54,4
Magnetofon	410	24,1
Lemezjátszó	130	7,6
Írásvetítő	11	0,6
Vetítőgép 35 mm-es	22	1,3
Vetítőgép 16 mm-es	248	14,6
Asztalitenisz asztal	298	17,5
Rex, - billiárd asztal	303	17,8
16 mm-es filmfelvevő	5	0,3
Stúdió felszerelés	1	0,06
Dobfelszerelés	20	1,2
Gitár	57	3,4
Saxophon	27	1,6
Piston	11	0,6
Hegedű	16	0,9
Klaviszett		
(pianinó zongora)	23	1,4
Bőgő	11	0,6
Trombita	15	0,9
Nagy-dob	12	0,7
Tangóharmonika	18	1,1
Klarinét	16	0,9
Tam-tam dobkészlet	9	0,5

KIMUTATÁS
a sorozott állomány sajtóellátásáról

Népszabadság	8 - 10 fő/1	pld.
Lobogó	alegység/1	"
Szovjetunió	alegység/1	"
Fáklya	alegység/1	"
Határőr	3 - 4 fő/1	"
Magyar Rendőr	alegység/1-2	"
Néphadsereg	alegység/1	"
Igaz Szó	alegység/3-4	"
Társadalmi Szemle	alegység/1	"
Pártélet	alegység/1	"

A felsoroltakon kívül biztosítottak az ifjúsági sajtó (Ifju Kommunista, Ifjúsági Magazin, Magyar Ifjúság), a heti folyóiratok (Magyarország, Ország Világ, Képes Ujság, Tükör), valamint az illetékes megyei lapok.

KIMUTATÁS
az ifjúsági klubok által elért eredményekről
a Kiváló Ifjúsági Klub pályázaton
(1974-76)

Címek	Klubok száma	Esetben
Egység élenjáró	130	180
Határőrség kiváló	46	68
Aranykoszorus	18	24
Összesen:	194	272

KIMUTATÁS

a BM Határőrség részvétele
az amatőr mozgalmakban és akciókban

Mozgalmak, akciók	Időpont	Részvétel	Megjegyzés
Auróra '75 irodalmi színpadok fesztiválja	1975	44 csop.	
József Attila szavalóverseny	1975	165 fő	
"Velem történt" irodalmi pályázat	1976	300 fő	
Irodalmi színpadok országos minősítése	1973- 1976	23 csop.	Két aranydiploma, Nyolc ezüst, Hat bronz
VI. Ki mit tud?	1976	320 fő	TV meghallgatásra 11 fő
Képzőművészeti-, fotó-, barkácskiállítás	1975- 1976	120 fő 140 fő	350 pályamunka 370 pályamunka
Élj és cselekedj a szabályzatok szellemében	1977	7870 fő	Országos döntőn 13 csapat

A BM HATÁRŐRSÉG
SAJÁT FILMKÉSZLETE 1976-BAN

KÉSZLET	NORMÁL		KESKENY		ÖSSZESEN	
Kategória	db	kópia	db	kópia	db	kópia
Játék	-	-	495	900	495	900
Ismeretterjesztő	-	-	235	386	235	386
Szakmai (oktató)	3	8	217	1 095	220	1 103
Összesen:	3	8	947	2 381	950	2 389

Megjegyzés: A statisztikában kimutatott filmek 34-40 %-ának forgalmazási ideje lejárt, illetve állapotuk miatt selejtezésre szorúlnak.

A KÖZMŰVELŐDÉSRE FELHASZNÁLT ÖSSZEG
MEGOSZLÁSA A IV. ÖTÉVES TERVBEN

A felhasznált összeg megoszlása:	Ft
Kulturális kiadásokra	22 825 000,-
Szakmai és szépirodalmi könyvek, sajtókiadványok beszerzésére	7 726 000,-
A BM könyv- és sajtókiadványok támogatására	27 038 000.-
A klubok támogatására	62 808 000,-
Sportfelszerelésekre és létesítményekre	24 424 000,-
ÖSSZESEN:	144 821 000,-

JEGYZŐKÖNYV

az Országos Közművelődési Tanács elnöksége
1978. február 22-i üléséről

ORSZÁGOS KÖZMŰVELŐDÉSI TANÁCS
TITKÁRSÁGA

Rövidített jegyzőkönyv

az Országos Közművelődési Tanács elnöksége
1978. február 22-i üléséről

Az ülésen részt vettek: az elnökség tagjai (kivéve Dr. Pozsgay Imre, Nagy Richárd, Dr. Czibalmos Béla, Rátkai Ferenc elvtársakat), valamint

meghívottként: Benkei András miniszter (Belügyminisztérium)
Földesi Jenő miniszterhelyettes (Belügyminisztérium), Kovács György első titkár (MSZMP BM Bizottsága), Dr. Komoróczy Sándorné főosztályvezető (Oktatási Minisztérium), Kiss Jenő főosztályvezető (Kulturális Minisztérium)

Napirend:

A Belügyminisztérium beszámolója az MSZMP KB közművelődési határozata végrehajtásának tapasztalatairól.

Előterjesztő: Benkei András belügyminiszter

A vitában részt vettek: Benkei András, Dr. Kiss Kálmán, Földesi Jenő, Virizlay Gyula, Barabás János, Dr. Boros Sándor, Szentistványi Gyuláné, Aczél György, Dr. Orbán László.

Az előterjesztés átfogó képet ad a Belügyminisztérium területén folyó sokoldalú művelődési munkáról. Érzékelteti azokat a sajátosságokat, amelyek messzemenően kihatnak a kulturális neve-

lőmunkára is. (Állandó kapcsolat a lakossággal, az itt dolgozóktól az átlagosnál magasabb szintű politikai és műveltségi követelmények, egyes részlegeknél háromváltásos, vagy készenléti szolgálati rend, a településektől távol eső szolgálati helyek stb.). A be-számolókból egyebek között kitűnik, hogy jelentős erőfeszítéseket tettek a személyi állomány politikai, szakmai és általános műveltségének fejlesztésére. Ennek eredményeként 91 %-uk részt vesz valamilyen párt, állami vagy szakmai oktatási formában. Számottevő a központi intézményeik, együtteseik kulturaterjesztő, önművelődésre ösztönző tevékenysége, szolgáltatásai. Eredményes a lakosság körében végzett felvilágosító, ismeretterjesztő munkájuk, különösen a jogpropaganda területén. Az előterjesztés utal a gondokra (pl. a hatékony országos irányítás hiánya, a területi munka gyengesége) és megjelöli a továbbfejlődés legfontosabb feladatait is.

A vita főbb megállapításai

Proszto
Wp
- Öröndetes a belügyi szervek és a lakosság kapcsolatában bekövetkezett javulás. Jól érzékeli a minisztérium, hogy egész tevékenységükkel és magatartásukkal közvetlen hatást gyakorolnak az állampolgárokra, s ezért fokozott jelentősége van az itt dolgozók szakmai-, politikai és általános műveltsége állandó fejlesztésének. A vezetők meggyőző munkájával, példamutatásával, s a jó munkahelyi légkörrel szélesíteni kell a továbbtanulási, önművelési igényt. El kell érni, hogy erre ne csak a szolgálati előrelépés lehetősége, hanem a "belső szükséglet" is ösztönözzön.

- Nagyon fontos a közművelődési feladatok helyes értelmezése. Nem szabad azt leszűkíteni az oktatási, szakoktatási és a szak-

mai továbbképzési feladatokra. A belügyi területen is nagyobb hangsúlyt kell adni a különböző amatőr csoportok keretében folyó művelődési és nevelő munkának, ezek eredményesen elősegíthetik a közösségi érzés, a szocialista életmód fejlődését is.

- A tárca területén már korábban is élénk közművelődési munka folyt, de a közművelődési párthatározat óta vált e tevékenység tervszerűbbé, tudatosabbá.

- A KB határozat óta megtett intézkedéseik hatására javult a munkahelyi vezetők közművelődési szemlélete, felelősségérzete, ugyanakkor helyesen látják, hogy egyes vezetők, parancsnokok körében még vannak szemléleti, megítélési problémák (a közművelődési feladatok másra háritása, türelmetlenség, parancsolgatás stb.), amelyek nehezítik, gátolják az eredményes közművelődési munkát. Nehézséget jelent az is, hogy a belügyi területen dolgozók az átlagosnál gyakrabban látják az élet negatív jelenségeit.

- Bár történtek erőfeszítések s előrelépés, még mindig nagy gondja a területnek a tiszthelyettesi állomány egy részének hiányos általános műveltsége, kulturális igénytelensége, pedig a leggyakrabban ez a réteg kerül kapcsolatba a lakossággal és a hazánkba látogató külföldiekkel. Ezért kiemelt figyelemmel kell segíteni e réteg művelődését.

- Nagyobb figyelmet kell fordítani a megyei főkapitányságok közművelődési munkájára. Jelentős segítséget nyújthat ehhez, ha jobb együttműködést alakítanak ki a tanácsai közművelődési intézményekkel. E területen a határőrség egységeinek jó tapasztalatait jobban kellene hasznosítani a tárca egyéb ágazatainál.

- A BM művészeti együtteseknek, központi intézményeknek jó

tapasztalatait is szélesebb körben lehetne kamatoztatni, ha jobban kapcsolódnának a területi munkához, az amatőr művészeti mozgalmhoz.

- A belügyi tanintézetekben, valamint a szakmai továbbképző tanfolyamokon is szükséges és helyes lenne bevezetni a közművelődési ismeretek oktatását. Ez segíthetne a minisztérium területén jelentkező közművelődési szakemberhiány enyhítésén is.

- A sorállomány olvasóvá nevelését jól szolgálná ha a határőrségnél kialakítanák a jutalmazások, kedvezményes vásárlások, ajánlások olyan rendszerét, amely elősegítené, hogy a fiatalok szolgálati éveik alatt megalapozzanak egy jó összetételű saját könyvtárat.

- A Határőr és a Magyar Rendőr című hetilapok nagy segítséget nyújtanak az állomány tájékoztatásához, szakismereteinek bővítéséhez. Célszerűnek látszik azonban közművelődési profiljuk további erősítése.

- A területen folyó közművelődési munka irányításának, hatékonyságának fejlesztését elősegíthetné, ha a minisztérium - az előterjesztés és a vita alapján - központi irányelveket adna ki.

Az elnökség állásfoglalása

1. Az elnökség a Belügyminisztérium beszámolóját - a vitában elhangzottak figyelembevételével - elfogadja. Megállapítja, hogy a Belügyminisztérium területén a közművelődési párthatározat és törvény végrehajtása nyomán jelentősen fejlődött a közművelődési munka.

2. Az elnökség egyetért a közművelődés továbbfejlesztését célzó - az előterjesztésben vázolt - főbb feladatokkal. Különösen fontosnak tartja a közművelődési szemlélet további erősítését a szakmai vezetők, elsősorban a közvetlen parancsnokok soraiban; a tiszthelyettesek, a sorállományuk művelődésének kiemelt segítését; az aktív közösségi művelődési formák, az amatőrmozgalom fejlesztését; a tanácsi és más szervezetek, intézményekkel való együttműködésük szélesítését; az egyes területek sajátosságainak fokozottabb érvényesítését; a vezetői továbbképzésben, a rendőrtiszti képzésben a közművelődési ismeretek oktatásának bevezetését, illetve megerősítését.

3. Az elnökség felhívja az érdekeltek figyelmét, hogy a közművelődés eszközeivel segítsék a közrendvédelmi, a közlekedésrendészeti szolgálat és a határőrség munkájának jobb, realisabb megismertetését a közvéleménnyel.

4. Az elnökség felkéri a Kulturális Minisztériumot, hogy az államközi kulturális egyezmények megkötésekor számoljon a Belügyminisztérium hivatásos művészegyütteseivel is.

5. Az elnökség szükségesnek tartja, hogy a Belügyminisztérium az előterjesztést és az Országos Közművelődési Tanács elnökségének állásfoglalását megfelelő módon ismertesse saját lapjaiban.

Budapest, 1978. március 9.

Takács Kálmán sk.
az OKT titkára

Dr. Orbán László sk.
az OKT elnöke